

Aflæggerbordsnotat: Børne og Ungdomsforvaltningens midtvejsstatus på Københavns kommunes handicappolitik 2018-2022

Børne- og Ungdomsudvalget modtager med dette notat midtvejsstatus på implementeringen af Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) indsatsplan, der udmønter forvaltningens arbejdet med at indfri handicappolitikens målsætninger.

Udvalget modtager ligeledes status på Socialforvaltningens (SOF) inddragende spor, hvor SOF har indsamlet borgere og andre aktørers perspektiver på, hvordan det går med efterlevelsen af ambitionerne i handicappolitikken. Tilbagemeldingerne fra SOFs inddragende spor er samlet i et fælles bilag, der vedlægges hver forvaltnings respektive status (bilag 3).

Baggrund:

Den 1. februar 2018 godkendte Borgerrepræsentationen Københavns Kommunes handicappolitik 2018-2022 (bilag 1). Handicappolitikken har fire overordnede indsatsområder; 1) Det gode liv, 2) Deltagelse, 3) Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse samt 4) Netværk.

Politikken sætter fælles retning for handicapområdet i hele Københavns Kommune og forpligter alle kommunens forvaltninger. Politikken er udmøntet i indsatsplaner, hvor hver forvaltning operationaliserer og implementerer egne indsatser.

I handicappolitikken er det beskrevet, at der i 2020 skal laves en midtvejsstatus, der samler op på de igangværende indsatser, der understøtter politikken's målsætninger. Det er Socialforvaltningen, der har tovholderfunktionen på at koordinere det tværgående arbejde med handicappolitikken, men fagforvaltningerne er hver især ansvarlige for at udarbejde midtvejsstatus på egne indsatsplaner og fremlægge dem for de respektive politiske udvalg.

Status på implementering af Børne- og Ungdomsudvalgets indsatsplan (bilag 2)

I bilag 2 giver forvaltningen en status på de to temaer "Det gode liv" og "Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse", som ligger under Børne- og Ungdomsudvalgets indsatsplan. For hvert tema er der beskrevet konkrete indsatser og formål/virkning, og disse er opdateret med en aktuel status ultimo 2020.

Status viser, at arbejdet med indsatsplanen er dynamisk, og langt de fleste af BUFs indsatser forløber planmæssigt, og at flere af indsatserne er

20. januar 2021

Sagsnummer
2021-0026926

Dokumentnummer
2021-0026926-3

Center for Politik og HR
Fagligt Indhold og Kvalitet
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN-nummer
5798009371201

er afsluttet og overgået til drift. Det gælder f.eks. for indsatserne; De utrolige år (DUÅ), Analyse af autismeområdet, Udbud af Den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse (STU) mv. For nogle af indsatserne er der løbende kommet nye underindsatser til, hvilket f.eks. gør sig gældende for det fælles BUF-SOF samarbejde.

Sideløbende med handicappolitikken arbejder BUF med at implementere indsatserne i den faglige indsatsplan under "Plads til Forskellighed", der rammesætter forvaltningens arbejde med at få alle børn og unge ind i stærke fællesskaber og i almentilbud, hvilket også har betydning for børn og unge med handicap.

Status på Socialforvaltningens (SOF) borgerundersøgelse om implementering af handicappolitikken (bilag 3)

Handicaprådet skulle i oktober 2020 have afholdt en konference om midtvejsstatus på handicappolitikken. Konferencen blev aflyst pga. COVID-19. I stedet valgte Handicaprådet og Socialforvaltningen at indsamle input fra borgere og andre interessenter via spørgeskemaer og telefoninterviews. Den samlede opsamling på undersøgelsen kan ses i bilag 3.

De uddybende kommentarer fra borgerne har givet et kvalitativt indtryk af de udfordringer, som borgerne oplever. Nogle af de tilbagemeldinger, der gør sig gældende ift. BUFs ressortområde er bl.a., at der opleves udfordringer ifm. overgangen til specialskoletilbud, og at der er begrænset adgang til skole for personer med psykisk handicap, hvilket f.eks. kommer til udtryk ift. lyd og lys i de kommunale bygninger. Ift. samarbejdet på tværs af forvaltningerne efterspørges der, bedre kommunikation ved borgernes overgange mellem forvaltninger og mere tværgående løsninger for borgere, der er tilknyttet flere forvaltninger på samme tid. Derudover oplever mange pårørende, at de er nødt til at agere bindeled eller tovholder på tværs i kommunen.

Tilbagemeldingerne afspejler en utilfredshed blandt borgere på handicapområdet, som Børne- og Ungdomsudvalget kender i forvejen, og som forvaltningen aktivt arbejder med.

BUF har ikke haft mulighed for at spørge ind til de fremhævede oplevelser, da det er SOF, der har stået for de opfølgende interviews, men tilbagemeldingerne viser, at selvom forvaltningerne gennem flere år har haft fokus på at skabe et smidigt samarbejde, så er der fortsat noget at gøre på område. Forvaltningen anbefaler derfor, at der følges op på SOFs undersøgelse på det årlige dialogmøde med Handicaprådet. Ligesom BUF vil bringe bemærkningerne om borgernes oplevelser af samarbejdet på tværs af forvaltningerne op i den fælles BUF-SOF-samarbejdsorganisering.

Forvaltningen vil endvidere sikre, at tilbagemeldingerne ift. overgange og ventetid til specialområdet indtænkes i forvaltningens arbejde med den "Faglige Indsatsplan" på specialområdet og ved øget fokus på forældreinddragelse og - dialog. Ligesom bemærkningerne om lyd-, lys- og adgangsforhold for psykisk handicappede indtænkes, når der bygges/renoveres institutioner og skoler i BUF-regi.

Videre proces:

Forvaltningen vil fortsætte arbejdet med at indfri handicappolitikens målsætninger frem mod 2022.

Københavns Kommunes
handicappolitik
2018-2022

Udgivet af:

KØBENHAVNS KOMMUNE

www.kk.dk

Foto:

Jeanne Kornum, Pernille Søndergaard & colourbox.com

Grafik og tryk:

TryKKeriet

December 2017

Indholdsfortegnelse

INTRODUKTION	4
Forord	6
Visionen for fremtidens handicappolitik	8
Rammen for handicappolitikken	9
Udvikling på handicapområdet	9
Med fokus på ressourcer og omsorg	10
Realisering af politikken	10
DET GODE LIV	11
Mestring af eget liv – på vej til at blive mere selvhjulpne og selvstændige	11
Velfærdsteknologi giver bedre muligheder for selvstændighed	12
Fokus på familien	13
Betydningsfulde overgange i livet	14
Sundhed og lige muligheder i de kommunale sundhedstilbud	14
DELTAGELSE	16
Deltagelse i egen sag og udvikling af handicapområdet	16
Aktiv deltagelse	17
Tilgængelighed	18
DAGTILBUD, SKOLE, UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE	20
Dagtilbud, skole og uddannelse – et godt børne- og ungdomsliv	20
Beskæftigelse	21
NETVÆRK – SMÅ OG STORE FÆLLESSKABER	24
Det nære netværk	24
Alliancer med civilsamfundet	24
Nye boligformer som en del af løsningen	26

Introduktion

Forord

København skal være en by, hvor alle har mulighed for at deltage i samfundslivet og leve det liv, de ønsker. Visionen for Københavns Kommunes handicappolitik er derfor, at **borgere med handicap har mulighed for at leve et selvstændigt liv med høj livskvalitet**. Det gælder for alle borgere med fysiske og psykiske handicap og borgere, der i en afgrænset periode har et handicap. For at nå dette mål er vi nødt til at løfte i flok, og handicappolitikken er derfor en politik for hele København.

Ligesom resten af landets kommuner befinder Københavns Kommune sig i en udvikling, hvor flere og flere borgere har brug for hjælp og støtte i forbindelse med kortvarige eller langvarige funktionsnedsættelser. Flere fødes med eller udvikler et handicap, vi lever alle længere og i sundhedssektoren bliver flere diagnosticeret med fx autisme. For at lykkes med en visionær politik, er vi derfor nødt til at gentænke, nytænke og lade os inspirere.

Vi skal alle blive bedre til at indtænke den mangfoldighed og ressource, som borgere med handicap udgør for, at alle kan drage nytte heraf. Kommunen kan bidrage med den relevante støtte og compensation, men vi er også helt afhængige af, at borgere med handicap, pårørende, civilsamfundet, virksomheder og københavnere tager del i arbejdet.

Der findes ingen facitliste for, hvordan vi når de mål, vi sætter os. Handicappolitikken er en proces, hvor kommunen bygger videre på det, der fungerer godt og reflekterer over de steder, hvor vi kan forbedre os. Med den nye handicap-politik tages der endnu et vigtigt skridt i den rigtige retning.

Mange københavnere har bidraget med gode og konstruktive forslag til politikken bl.a. gennem workshops – blandt deltagerne var både borgere med handicap, pårørende, interesseorganisationer og medarbejdere fra alle kommunens syv forvaltninger.

Det kræver engagement og gå på mod at føre politikken ud i virkeligheden, og vi vil gerne invitere alle københavnere til at være en del af arbejdet.

God læselyst!

Jesper Christensen (Socialborgmester) og Janne Sander (Formand for Handicaprådet)

Visionen for fremtidens handicappolitik

Visionen i Københavns Kommunes handicappolitik 2018-2022 er, at københavnere med handicap har mulighed for at leve et selvstændigt liv med høj livskvalitet. Den opgave er vi sammen om, pårørende, politikere, civilsamfundet, kommunens medarbejdere, virksomheder og ikke mindst borgerne selv.

For at lykkes med visionen kræver det, at vi som kommune arbejder helhedsorienteret. Det er vigtigt, at de rigtige medarbejdere, tilbud, civilsamfundsaktører osv. bringes i spil med afsæt i borgerens behov og ønsker og ikke ud fra en organisatorisk systemtænkning. Det betyder konkret, at handicappolitikken skal kendes af kommunens politikere og medarbejdere, for det er dem, der skal sikre at politikken vision og målsætninger bliver til handling.

Handicapområdet udvikler sig hele tiden, og nye udfordringer kræver nye løsninger. Kommunen skal derfor altid have et kritisk fokus på, om vores indsatser kan blive bedre, og om vi når vores ambitioner.

Handicappolitikken henvender sig til en mangfoldig gruppe af københavnere; til borgere, der med et bevægelseshandicap har behov for, at byen er tilgængelig, til borgere, der har brug for ekstra støtte for at kunne uddanne sig, og efterfølgende få en plads på arbejdsmarkedet, til borgere, der bor på kommunens tilbud med brug for omsorg og omfattende hjælp, til forældre og andre pårørende, der yder en kæmpe indsats for i samarbejde med kommunen at sikre gode og trygge rammer for deres familiemedlemmer, til dem der på grund af en ulykke pludselig skal have omfattende hjælp for at klare det, de tidligere mestrede selv.

Målgruppen for handicappolitikken er også alle de medarbejdere i kommunen, der på forskellig vis indgår og støtter op om borgere med handicap. Det kan være tilgængelighedskoordinatoren, der sørger for at byen er fremkommelig, sagsbehandleren, der støtter en borger med handicap i at komme ind på arbejdsmarkedet, støttepædagogen, der hjælper et barn med handicap, så det kan blive i sin folkeskoleklasse, embedsmanden, der er bindeled mellem borgere og politikere, eller social- og sundhedshjælperen, der hjælper en borger med handicap med at opretholde en værdig hverdag.

Handicapområdet og socialpsykiatrien er i Københavns Kommune opdelt. Der er naturligvis borgere, der har brug for tilbud inden for begge områder, men nærværende politik henvender sig til den del af borgere i Københavns Kommune, som hører under handicapområdet. Når det er sagt, kommer politikken mange andre københavnere til gavn, eksempelvis er tilgængelighed i byen også en fordel for forældre med barnevogn og ældre med gangbesvær.

Politikken har fokus på fire temaer, der bidrager til, at borgere med handicap har høj livskvalitet og de samme muligheder som andre københavnere: Det gode liv, Deltagelse, Skole, uddannelse og beskæftigelse samt Netværk:

Det gode liv handler om friheden til selv at vælge, hvad man synes, der gør livet godt at leve, og det gode liv er derfor forskelligt fra person til person. Det kan være oplevelsen af at have trygge rammer, en meningsfuld hverdag eller måske at leve et aktivt liv. Sundhed er én blandt flere veje til at få et godt, langt og indholdsrigt liv, og hvis man har et handicap kræver det ofte lidt ekstra støtte til at leve et sundt liv.

Deltagelse rummer fx deltagelse i egen sag i kommunen, deltagelse i lokalsamfundet, i foreninger eller på arbejdsmarkedet. Følelsen af at kunne bidrage til og påvirke de fællesskaber, man ønsker at være en del af, giver motivation og livskvalitet. Tilgængelighed er en forudsætning for deltagelse. Det handler ikke blot om fysisk og psykisk tilgængelighed, også digital tilgængelighed er nødvendig for at borgere med handicap kan deltage i samfundet på lige fod med andre.

Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse giver dannelse, udvikling, socialt samvær og meget mere. Hvad enten det er én eller otte timers arbejde, specialundervisning, fuldtidsstudie eller aftenkurser, så giver dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse en følelse af fællesskab, glæde ved at lære og ved at bidrage med noget. Med den rigtige støtte, et mere rummeligt arbejdsmarked og fleksibilitet i skole- og uddannelsessystemet, vil flere kunne gennemføre et skole- og uddannelsesforløb eller varetage et job, med og uden særlige vilkår.

Netværk er vigtigt for alle mennesker og kan være særlig vigtigt i en hverdag, hvor man har brug for lidt ekstra hjælp. Et netværk med sociale relationer giver tryghed, omsorg, støtte og inspiration. Det betyder også noget for ens netværk, hvor og hvordan man bor. Ens bolig sætter rammen om det øvrige liv, og vi har alle forskellige behov og ønsker til, hvordan vi vil bo.

Rammen for handicappolitikken

Rammen for handicappolitikken 2018-2022 bygger på tre principper:

For det første har Københavns Kommune en vision om, at alle københavnere skal have mulighed for at leve et selvstændigt liv med høj livskvalitet. Vejen dertil forudsætter en habiliterende og rehabiliterende tilgang, hvor vi tror på, at alle kan støttes til at leve et liv på egne præmisser.

Rehabilitering og habilitering beskriver den proces, der foregår når en borger med hhv. erhvervet eller medfødt funktionsnedsættelse opnår og opretholder bedst mulig funktions- og mestringsevne, selvstændighed og deltagelse i samfundet.

Når københavnere lever med en funktionsnedsættelse, skal dette altså ikke opfattes som definerende for deres person. Funktionsnedsættelsen bliver først til et handicap i mødet med barrierer i omgivelserne. Disse barrierer kan mindskes og nogle gange helt overkommes. På den måde sættes en borgers funktionsnedsættelse i baggrunden, og de andre sider af ens person kan stå forrest – ven, søster, kollega, musiker, bilist mv.

For det andet hviler handicappolitikken på det til enhver tid gældende lovgrundlag. FN's Handicapkonvention giver en forpligtende ramme, der skal fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle borgere med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, samt at fremme respekten for deres værdighed. Det bidrager bl.a. ligestillingsprincippet og kompensationsprincippet til. Førstnævnte sikrer, at borgere med handicap kan leve et liv, så tæt på det liv som borgere uden handicap kan leve, og sidstnævnte har til formål at sikre, at en person med nedsat funktionsevne kompenseres for følgerne af den nedsatte funktionsevne.

For det tredje funderes handicappolitikken på viden om, hvad der virker. Handicappolitikken bygger derfor videre på det gode arbejde, der allerede er i gang på handicapområdet. I 2005 vedtog Københavns Kommune den første handicappolitik, og seks år senere kom den anden. Begge har været med til at løfte kommunens arbejde på handicapområdet, og vi er nået et godt stykke vej.

Men vi skal blive endnu bedre til at udbrede de gode eksempler og prøve nye metoder af for at sikre, at flest mulige kan leve et liv med høj livskvalitet.

Udvikling på handicapområdet

Københavns befolkning vokser og bliver ældre, dette gælder også for borgere med handicap. Kommunen oplever i lighed med andre kommuner et øget behov på handicapområdet, hvilket afspejler en stigning i antallet af borgere, som har brug for støtte, fordi de har et handicap.

Den forventede stigning i andelen af københavnere med handicap skyldes især tre tendenser. For det første lever flere borgere i længere tid med deres handicap og får dermed et større behov for pleje og omsorg i takt med, at de bliver ældre. For det andet er der en tendens til, at flere for tidligt fødte overlever og enten fødes med eller udvikler et handicap. For det tredje bliver der i sundhedssektoren diagnosticeret flere med handicap, især autisme og lignende diagnoser. Der er i hovedtræk tale om en positiv udvikling og en socialpolitisk succes, men alle tre tendenser stiller samtidig flere og større krav til os som kommune. Udviklingen kræver, at vi både tænker i effektiviseringer, men også i nye løsninger og samarbejdskonstellationer. Kommunen skal se det som en mulighed for at tænke nyt og til at udvikle indsatserne i den retning, vi gerne vil.

Med fokus på ressourcer og omsorg

Målgruppen af københavnere med handicap er stor og mangfoldig. Mange borgere med handicap har en høj funktions- evne, bor i egen bolig og kan gennemføre en uddannelse eller et arbejde på normale eller særlige vilkår. Andre har et større behov for støtte i det daglige, hvorfor de måske bor på botilbud med støtte i forskelligt omfang døgnet rundt.

Handicappolitikken favner hele denne mangfoldighed og visionen er at skabe de bedste vilkår både for dem, der har mulighed for en høj grad af selvstændighed og selvbestemmelse, og dem, der er afhængig af livslang og omfattende daglig støtte. Alle københavnere har evner og ressourcer, som så vidt muligt skal aktiveres og bruges. Vi skal alle se værdier og ressourcer i hinanden frem for begrænsninger. For nogle vil der trods udvikling stadig være behov for omfattende hjælp. For dem er det afgørende, at vi sikrer en værdig tilværelse med omsorg og støtte.

Realisering af politikken

Handicappolitikken sætter den fælles retning for handicapområdet i hele Københavns Kommune og er et udtryk for et forpligtende samarbejde mellem alle kommunens forvaltninger. Politikken indeholder en række overordnede målsætninger, som fremgår i slutningen af hvert tema. I den efterfølgende implementeringsproces vil målsætningerne blive oversat til konkrete indsatser og tiltag. Hver af kommunens forvaltninger er ansvarlige for at implementere politikken på de områder, hvor de i øvrigt leverer ydelser, tjenester, og service til borgerne i almindelighed, som sektoransvarlighedsprincippet tilsiger.

Igennem implementeringsworkshops med deltagelse fra forvaltningerne og andre relevante aktører skal det sikres, at de konkrete indsatser og tiltag er helhedsorienterede og indarbejdes i eksisterende og fremtidige arbejde, der hvor det er relevant. På den måde bliver de en integreret del af kommunens øvrige arbejde og service til borgerne. Der skal i implementeringsarbejdet også indgå planer for finansiering af tiltag og indsatser, der kan indgå i de kommende års budgetforhandlinger mv. De politiske udvalg skal forholde sig til de konkrete indsatser og tiltag, der for deres respektive områder udarbejdes på baggrund af politikken overordnede målsætninger.

I 2020 skal de enkelte forvaltninger lave en midtvejsstatus for at samle op dels på arbejdet med at indfri handicappolitikken målsætninger og dels erfaringerne med at arbejde på tværs for at sikre den helhedsorienterede indsats. På baggrund heraf vil Socialforvaltningen invitere til et statusmøde, hvor borgere, politikere, interesseorganisationer og forvaltningsrepræsentanter har mulighed for at drøfte, hvordan arbejdet med at realisere politikken går. Hvor langt er vi nået? Hvordan arbejder vi videre? Og er der anledning til at revidere noget i politikken? Derudover vil Handicaprådet i forbindelse med de årlige møder med de politiske udvalg, få en status på og mulighed for at drøfte implementeringen af politikken og de konkrete initiativer.

Når tiden kommer til at formulere handicappolitikken for perioden efter 2022, skal den bygge videre på erfaringer og resultater fra nærværende politik.

Det gode liv

Alle københavnere har forskellig opfattelse af, hvad det vil sige at have et godt liv. Det at leve med et handicap betyder imidlertid for mange, at de er afhængige af støtte og hjælp for at leve det, der for dem udgør det gode liv. Hverdagen kan byde på mange udfordringer, der skal overkommes. For kørestolsbrugere kan dårlig fysisk tilgængelighed være en begrænsning for at deltage i de ting, man ønsker. For forældre til børn med handicap kan det at få hverdagen til at hænge sammen være opslidende. Og for mange opleves samarbejdet med kommunen som tidskrævende.

Derfor skal vi i kommunen gennem den støtte og hjælp, vi yder, sigte mod, at den enkelte bliver så selvhjulpen som mulig, så livet så vidt muligt kan leves på egne præmisser.

Mestring af eget liv – på vej til at blive mere selvhjulpen og selvstændig

Mestring handler om at være i stand til at håndtere hverdagens opgaver og udfordringer. Ved at styrke den enkeltes mestringsevner kan vi øge borgernes selvstændighed og styrke den enkeltes mulighed for at leve det liv, de ønsker at leve. Hvis det skal lykkes, kræver det naturligvis, at kommunen bakker op om den enkeltes behov for støtte. Det er vigtigt, at vi i kommunen har blik for, at det at være selvstændig og selvhjulpen både gælder i praktiske gøremål og social interaktion.

Vores indsatser for habilitering og rehabilitering skal medvirke til mestring og selvstændighed, men de må ikke føre til tab af fællesskab eller følelsen af ensomhed. Hjælp og støtte skal således defineres individuelt og dermed sikre borgerne et værdigt liv.

Velfærdsteknologi giver bedre muligheder for selvstændighed

Velfærdsteknologi er én løsning, der kan være med til at gøre borgere mere selvhjulpne. Velfærdsteknologi er teknologier, som genskaber eller udvider livsbetingelserne for de borgere, der har brug for støtte i hverdagen. På den måde gives borgeren større mulighed for selv at vælge hvornår og hvordan, de vil have hjælp. Velfærdsteknologi skal give mening for borgerne, og vi skal derfor tage afsæt i deres udfordringer i hverdagen, når vi udvikler og implementerer velfærdsteknologi. Kommunen afprøver allerede en række velfærdsteknologiske løsninger i botilbud og i borgernes egne hjem. Det kan være loftslifte eller vaske- og tørretoiletter, som kan bidrage til, at borgerne bliver mere selvhjulpne og samtidig giver et bedre arbejdsmiljø for personalet.

VELFÆRDSTEKNOLOGI I HVERDAGEN

Jacob, som er 15 år og bor på et botilbud for unge med autisme, har brug for hjælp til at strukturere sin hverdag. Med app'en PlaNet får han hjælp til at planlægge og selv klare hverdagens mange gøremål. Hjælpen giver mere overskud til andre aktiviteter – fx sociale tilbud eller beskæftigelsesforløb.

.....

Fokus på familien

Som borger med handicap eller pårørende kan man komme til at møde mange dele af kommunen mange gange. Alle skal opleve, at samarbejdet med kommunen fungerer, at de bliver mødt med tillid og, at medarbejderne har en solid faglighed. Borgere, pårørende og medarbejdere skal samarbejde om at sætte ord på hverdagens udfordringer og komme med bud på løsninger, og således skabe en ramme af sikkerhed, tryghed og fælles retning.

Der kan være mange kontaktpersoner at holde styr på, hvilket kan føles uoverskueligt og være krævende både for den enkelte men også for pårørende. En del af det gode liv handler derfor også om følelsen af, at der bliver taget hånd om én, hvad enten man er borger med handicap eller pårørende. Det kræver, at kommunen tænker helhedsorienteret og bliver bedre til at samarbejde på tværs, så de forskellige indsatser ikke modarbejder hinanden men bedst muligt støtter op om at habilitere og rehabilitere borgeren. Det kan eksempelvis være vigtigt at håndtere helbredsmæssige udfordringer, samtidig med at borgeren deltager i en beskæftigelsesrettet indsats, eller at indsatserne for borgere der både har et handicap og er socialt udsatte bliver koordineret.

HJÆLP TIL HELE FAMILIEN

I kommunen arbejdes der med Tættere på familien, som er en særlig støtte til familier, der i en periode har brug for ekstra hjælp. Som et led heri tager medarbejdere hjem til familier med børn med handicap og hjælper forældrene med at få familielivet til at hænge sammen. Støtten afhænger helt af familiens behov og kan være alt fra hjælp til at vække børn og få smurt madpakker til at få bedre kvalitet i samværet med barnet.

.....

Betydningsfulde overgange i livet

Livet er fyldt med forandringer og overgange fra noget velkendt til noget nyt. Det kan både være betydningsfulde overgange fra barn til voksen, overgangen fra ét dagtilbud til et andet eller borgere, der skal håndtere et pludseligt indtruffet handicap. Disse overgange kan for nogen være forbundet med stor utryghed. Fx er ungdomsårene en tid, hvor der stilles nye krav bl.a. til de unges sociale kompetencer og i forhold til at træffe valg for fremtiden. Kommunen skal blive bedre til at gøre de forskellige overgange i livet så trygge som muligt, og forberede dem i god tid.

Arbejdet med at sikre gode overgange gælder hele livet igennem. Der skal være tidlig og forebyggende støtte til familier med et barn med handicap, der også fokuserer på hele familiens trivsel. Ligeledes skal ældre borgere med handicap have mulighed for at leve det liv, de selv ønsker og gøre de ting, der betyder noget for dem – og hvor der tages højde for deres funktionsnedsættelse.

Sundhed og lige muligheder i de kommunale sundhedstilbud

Sundhed og trivsel er væsentlige forudsætninger for at kunne leve et godt liv. Et godt helbred giver overskud og energi, øget livskvalitet og bedre muligheder for at forme det liv, man ønsker. Vi har hver især et ansvar for vores sundhed, men vi har ikke alle lige muligheder for at leve et godt og langt liv fri for sygdom.

Borgere med handicap har generelt dårligere helbred og lever mere usundt end resten af befolkningen. Gennem forebyggende initiativer og sundhedsfremme kan sundheden løftes for de mennesker, der har brug for særlig støtte til at leve et sundt liv. Også her kan velfærdsteknologi bidrage med løsninger.

IDRÆT FOR ALLE

Kommunen bruger træningssystemet Fit Light, der består af små lysende sensorlamper, som man kan bygge aktivitetslege op omkring. Sværhedsgraden kan tilrettes til den enkelte brugers fysiske og kognitive niveau, og kan dermed hjælpe borgere, som har svært ved at deltage i almindelige idrætstilbud.

.....

*Alle københavnere med handicap
skal have mulighed for
at leve, hvad der for dem
er et godt liv.*

Derfor skal:

- Vi sikre, at borgere med handicap har de nødvendige forudsætninger og den bedst mulige støtte for at leve et selvstændigt liv med mulighed for personlig udfoldelse.
- Vi udvikle og afprøve nye habiliterings- og rehabiliteringstilbud, samtidig med, at vi sikrer, at større selvhjulpenhed ikke fører til ensomhed eller forringelse af livskvalitet.
- Vi blive ved med at udforske og afprøve velfærdsteknologiens potentiale i forhold til at understøtte borgerens mestring af eget liv
- Vi sammentænke indsatser på tværs af forvaltninger, så flere borgere oplever tilfredshed med samarbejdet og kommunikationen med kommunen.
- Vi arbejde for at, borgerne mødes af dygtige medarbejdere, hvis kompetencer løbende udvikles.
- Betydningsfulde overgange forberedes i god tid, og borgerne skal inddrages tidligt i processen.
- Et sundt liv være tilgængeligt for alle, og alle skal have lige muligheder i de kommunale sundhedstilbud med udgangspunkt i den enkelte borgers behov.

Deltagelse

Hverdagen byder på mange muligheder for deltagelse, hvor vores interesser, nysgerrighed eller evner bliver bragt i spil. Det kan være kulturelle, sociale og faglige arrangementer på fritidstilbud eller bosteder eller besøg til en bydel, man ikke har været i før. Deltagelse er også at have indflydelse – det være sig på indholdet og planlægningen af sin egen hverdag såvel som politisk indflydelse på samfundet omkring os.

Deltagelse i egen sag og udvikling af handicapområdet

Hvis vi skal lykkes med rehabilitering og rehabilitering, er vi i kommunen nødt til at tage udgangspunkt i borgerens egne ressourcer og drømme, så de understøttes i at mestre eget liv. Det er ikke sikkert, at man som borger altid kan gennemskue, hvilken hjælp, der er den rigtige. Her kan pårørende være en stor ressource og skal inddrages i processen, i det omfang borgeren og de pårørende ønsker det. Ansvar for at vejlede om hjælp og støtte og for at træffe afgørelser ligger dog altid hos kommunen, der skal arbejde for, at borgeren bedst muligt kan deltage i egen sag, og at arbejdet tager udgangspunkt i borgerens prioriterede behov.

Samtidig er det vigtigt, at organisationer og råd, som repræsenterer borgere med handicap, inddrages i de beslutninger, der har betydning for dem, de repræsenterer. Det er især vigtigt i forhold til borgere, som er isoleret eller som har svært ved at tilkendegive deres holdning. Københavns Kommune samarbejder allerede med Handicaprådet, Centerrådet og Forældrerådet om udviklingen af handicapområdet, men vi vil også gerne invitere flere og nye aktører med til at deltage, så vi får flere perspektiver og tilgange i spil. På den måde kan vi sammen skabe bæredygtige løsninger.

Inddragelse og forståelse er vigtige forudsætninger for demokratisk deltagelse, og alle byens borgere skal have de samme muligheder for at påvirke samfundet. For børn og unge med handicap kan det for eksempel være muligheden for deltagelse i elev- og brugerråd på almindelige og specialskoler samt i fritidstilbud.

EN STEMME TIL ALLE

Ved hjælp af kommunikationssystemet Vis mig din stemme kan borgere uden sprog kommunikere ved hjælp af tavler med symboler. Systemet bruges til beboermøder, brugermøder og til inddragelse i pædagogiske planer på en række af kommunens tilbud. Systemet er med til at styrke inddragelsen af borgere med handicap i egen sag og i egen hverdag. Vis mig din stemme har været en stor succes for brugertilfredshedsundersøgelser i kommunen, da borgere, der ikke kan svare på konventionel vis, nu har fået mulighed for at besvare undersøgelsen.

Aktiv deltagelse

Vi har alle sammen brug for at udfolde os, føle os inspireret og få nye oplevelser. Når vi mødes og laver ting med andre, giver det en følelse af fællesskab – hvad enten det drejer sig om kulturelle arrangementer og sportslige udfoldelser eller en tur i biografen med en god ven.

Det er vigtigt, at kommunen bliver ved med at udvikle aktivitetsmulighederne både uden for og på vores bosteder – alt fra sansestimuli til ture ud af huset. Vi skal fortsat give plads til, at mange forskellige aktører kan være med til at skabe flere og nye muligheder for deltagelse.

Men det er ikke altid nok, at tilbuddene er der. Mange borgere med handicap har brug for hjælp til at deltage – ofte fra en ledsager. Det kan opleves som meget begrænsende ikke at kunne tage til den, koncert, man gerne vil, eller deltage i et fagligt eller socialt arrangement. Borgere med handicap skal have de samme muligheder for at deltage i samfundslivet som andre københavnere.

FORENINGSLIV

Ved at give et større tilskud til foreninger med medlemmer med handicap og til aftenskoler's undervisning af personer med handicap, er Københavns Kommune med til at styrke mulighederne for mangfoldig deltagelse i foreningslivet.

Tilgængelighed

Tilgængelighed er et altafgørende nøgleord. Hvis alle skal kunne deltage i de aktiviteter, de ønsker, kræver det først og fremmest, at det praktisk er muligt. Kommunen forbedrer kontinuerligt tilgængeligheden ved fx at bygge ramper af asfalt op ad kantstenen, så der bliver nemmere adgang mellem fortov og kørebane, og ved at gøre flere af byens offentlige toiletter handicapvenlige. Vi skal fortsat have fokus på tilgængelighed, og med baggrund i den kortlægning kommunen har lavet over fysiske barrierer i København, er der allerede mange forslag til nye indsatser på bordet.

Tilgængelighed handler imidlertid om mere end fysisk adgang. Det handler også om, at man som borger får den nødvendige støtte til at kunne deltage i aktiviteter, og at der findes let tilgængelig og nødvendig information, fx på nettet eller via tolkning ved større arrangementer.

EN BY MED TILGÆNGELIGHED

Kommunen har udannet tilgængelighedsrevisorer, der har til opgave kontinuerligt at sikre god tilgængelighed i både eksisterende og nye bygninger for alle og især borgere med handicap. De bidrager også til at forbedre tilgængeligheden i samtlige kommunale anlægsprojekter.

.....

*København skal være en by,
hvor alle har mulighed for at tage del
i samfundet.*

Derfor skal:

- Borgere med handicap have indflydelse i egen sag og inddrages i beslutninger om, hvordan den hjælp, de har brug for, bedst tilrettelægges.
- Borgere med handicap, deres pårørende og andre interessenter i højere grad inddrages i udviklingen af handicapområdet.
- Borgere med handicap via fysisk, psykisk og digital tilgængelighed have de samme muligheder for at påvirke samfundet som de øvrige borgere i København.
- Vi blive ved med at udvikle nye muligheder for aktiviteter på kommunens tilbud, og se på mulighederne for at udnytte de forskellige ledsagelsesordninger og lovgivningen herom.
- Kommunens samarbejde med civilsamfundsaktører styrkes.
- Vi indarbejder og udformer tilgængeligheds løsninger som en integreret del af arkitekturen, så der sikres lige adgang og gode oplevelser for alle byens brugere.

Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse

Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse er vigtige forudsætninger for aktivt at kunne tage del i samfundslivet. Det er godt at være en del af en klasse eller et studiemiljø, hvor der skabes muligheder for udvikling og faglig udfordring, ligesom det er givende at bruge ens kompetencer på arbejdsmarkedet sammen med kollegaer. Det skal borgere med handicap så vidt muligt også have mulighed for. For dem, hvor dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse ikke er en mulighed, skal kommunen tilbyde aktiviteter, der bidrager til udvikling og opretholdelse af deres funktionsniveau, samt skaber økonomisk tryghed.

Dagtilbud, skole og uddannelse – et godt børne- og ungdomsliv

Børn og unge med handicap skal have mulighed for at være en del af fællesskabet i dagtilbud, skoler og fritidstilbud samt på ungdomsuddannelserne - herunder erhvervsgrunduddannelse (EGU), særlig tilrettelagt uddannelse (STU) og fritids- og kulturtilbud til unge med særlige behov. Børn og unges hverdag i dagtilbud og skole skaber grobund for udvikling og trivsel.

Gode skoler og dagtilbud er centralt for, at børn og unge med handicap gives lige muligheder for et godt liv med livsglæde, sundhed og uddannelse. Specialiseret viden om børn og unge med handicap skal inddrages tidligst muligt for derved at tilbyde forebyggende og foregribende indsatser frem for senere, mere indgribende indsatser. Dagtilbuds-, skole- og uddannelsesmulighederne for børn og unge med handicap skal findes i dialog med forældrene og om muligt også med barnet eller den unge. Der skal være fokus på inklusion, så børn og unge med handicap både kan få gavn af specialundervisning og deltage i sociale fællesskaber med børn og unge uden handicap i almene tilbud. Det styrker de sociale kompetencer hos børn og unge både med og uden handicap og øger sammenhængskraften i samfundet.

Det er vigtigt, at alle børn og unge med handicap får en helhedsorienteret vejledning og indsats, så de har mulighed for at vælge den uddannelse, som matcher deres behov og ønsker. Det gælder også for videregående uddannelser, hvor der med den rette støtte kan sikres, at flere borgere med handicap gennemfører en uddannelse.

HJÆLP TIL INKLUSION

Anna har siden sin tid i børnehaven haft det svært, og det viser sig, at hun har autisme, ADHD og tourette. Da Anna starter i skole, får hun derfor særlige støttetimer for at kunne fungere i en almindelig klasse. Hjælpen er dog ikke helt nok og Annas skole og forældre søger om og får særlige flex-midler fra kommunen, så Anna kan fortsætte på skolen sammen med sine klassekammerater. Samtidig får skolen rådgivning i et af kommunens kompetencecentre til hvordan Annas udfordringer bedst håndteres. Anna går nu i 4. klasse og er med individuel støtte i god udvikling.

Beskæftigelse

Det har positive effekter, når københavnere med handicap bliver hjulpet i arbejde – det gælder både den enkeltes livskvalitet og samfundsøkonomien. Alle har noget at bidrage med, og alle skal have muligheden for det. Et mere mangfoldigt arbejdsmarked vil også bidrage til at nedbryde fordomme.

At kunne mestre et job og være en del af et arbejdsfællesskab giver både selvtillid og udvikling. Beskæftigelse kan have mange former og skal derfor tænkes bredt – det kan være fuldtid, deltid, praktik, fleksjob, frivilligt arbejde mm. Borgeren skal opleve det som en meningsfuld del af hverdagen og have mulighed for at forsøge sig selv og bidrage til fællesskabet.

Mulighederne for, at borgere med handicap kan indgå på arbejdsmarkedet, er mange – både på ordinære og særlige vilkår. Men det sker ikke af sig selv. Kommunen skal hjælpe med at åbne døre til flere virksomheder og vise potentialet og værdien i at ansætte borgere med handicap. Ligesom for borgere uden handicap, er den virksomhedsrettede beskæftigelsesindsats fokuset for Københavns Kommune. Via en praktik på en arbejdsplads kan der bl.a. ske en afklaring af borgers arbejdsevne og behovet for kompenserende ordninger kan afdækkes.

Virksomhedsrettet beskæftigelsesindsats over for borgere med handicap bør iværksættes med udgangspunkt i de ønsker og behov, som borgeren selv formulerer. Langvarige og opslidende afklaringsforløb bør undgås. Samtidig skal borgere støttes i at tage ansvar for egen jobsituation, så alle udnytter deres potentiale og ressourcer bedst muligt. Ikke mindst skal vi i kommunen blive bedre til at se muligheder frem for begrænsninger, når det handler om at støtte borgere med handicap, så de kommer i beskæftigelse.

Der har de seneste år været en stigning i antal bevillinger af kompenserende ordninger, fx personlig assistent og hjælpemidler som giver borgere med handicap mulighed for at varetage et job. Vi er altså på rette vej, men skal fortsat have fokus på, at borgere med de rette kompenserende tilbud eller gennem fleksjob og fastholdelsesfleksjob kan blive en del af eller fastholde deres plads på arbejdsmarkedet.

EN PLADS PÅ ARBEJDSMARKEDET

Jens lider af Aspergers syndrom, ADHD og angst, som gør, at han har svært ved at passe sit job som IT-ingenør. Hans arbejdsgiver kontakter derfor jobcentret for at få råd om, hvordan arbejdspladsen kan være med til at støtte og fastholde Jens. De laver i fællesskab en plan for, hvilke arbejdsopgaver, Jens skal varetage, og han får også personlig assistance, der hjælper ham. Tilsammen betyder det, at Jens i dag er fastansat på ordinære vilkår.

.....

*Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse
giver mening og indhold i hverdagen
og mulighed for at bidrage
til fællesskabet.*

Derfor skal:

- Alle børn, unge og voksne med handicap have skolegang og en uddannelse – sociale, personlige samt helbreds- mæssige udfordringer må ikke være en barriere.
- Tilgængelighed og de rette rammer være til stede for, at så mange børn og unge som muligt kan inkluderes i de fællesskaber de er en del af i dagtilbud, skole og fritidslivet.
- Forældre og børns ønsker omkring dagtilbud, skolegang og uddannelse imødekommes, hvor det er muligt.
- Borgere og virksomheder have kendskab til kompenserende ordninger og jobs på særlige vilkår, der kan bidrage til, at flere kan deltage på arbejdsmarkedet på trods af funktionsnedsættelse.
- Vi blive bedre til at indgå samarbejde med private virksomheder og organisationer, og øge deres kendskab til, hvad det vil sige at have medarbejdere med særlige behov, så flere borger med handicap ansættes, ordinært eller i fleksjob og fastholdelsesfleksjob, bl.a. via brug af sociale klausuler i aftaler.
- Københavns Kommune ansætte flere medarbejdere på særlige vilkår herunder fleksjob.

Netværk – små og store fællesskaber

Alle mennesker har noget at give til fællesskabet. Det er vigtigt for os mennesker at have følelsen af at høre til og opleve, at vi er en del af et fællesskab. Mange former for funktionsnedsættelse kan imidlertid føre til, at man er mere alene, end man ønsker, eller at man har svært ved at opretholde kontakten til pårørende. Hvis man kender og omgås mennesker, der er forskellige fra en selv, kan det være med til at nedbryde fx stereotyper om borgere med handicap og fremme fællesskaber på tværs af forskelligheder.

Det nære netværk

Det nære netværk, og især pårørende, er livsvidner, de er en del af den enkeltes historie og identitet og en uvurderlig ressource. Derfor skal der bakkes op om det nære netværk omkring borgere med handicap, så den støtte, de udgør, og det kendskab, de har, anerkendes og bruges som et aktiv. Det kan være en stor opgave at være en støttende pårørende til en borger med handicap. Derfor skal vi understøtte og udvikle de eksisterende pårørendetilbud i kommunen, så det nære netværk er i stand til at udfylde rollen som den stabile og trygge forælder, ven, søster, når fx personale skifter, en ung flytter hjemmefra eller ved jobstart. De pårørendes rolle er dog ikke at påtage sig det arbejde, som kommunen er forpligtet til at levere.

Det er imidlertid ikke alle borgere med handicap, der har tætte pårørende eller et umiddelbart netværk. Derfor er det vigtigt, at vi i kommunen yder en ekstraordinær indsats for at hjælpe netop dem med at danne andre nære relationer.

Alliancer med civilsamfundet

Mange mennesker har også et ønske om at være en del af et bredere fællesskab og på den måde udvikle og opretholde et socialt liv. Vi skal tænke i alliancer med lokalsamfundet, civilsamfundet og frivillige, der kan tilbyde andre relationer, fællesskaber og former for samvær. På den måde får borgere med handicap rigere muligheder for at dyrke deres interesser, selv arbejde som frivillige eller deltage i fritids- og klubtilbud.

For at kunne etablere og opretholde et netværk, det være sig det nære eller det bredere netværk, må man enten på egen hånd eller med hjælp fra andre kunne opsøge forskellige sociale sammenhænge. Det er vigtigt at engagere og fastholde frivillige og dyrke mulighederne i lokal- og civilsamfundet. Brugen af alliancer med civilsamfundet må dog aldrig erstatte det arbejde, som kræver kvalificeret personale.

FRITIDSLIV OG FRIVILLIGHED

Kommunen støtter gennem Udviklingspuljen for børn og unge og Puljen for frivilligt socialt arbejde diverse frivillige foreninger, der på forskellig vis arbejder for at borgere med handicap kan deltage i idrætsaktiviteter, sociale og kulturelle arrangementer. Derigennem får borgere med handicap mulighed for at udvikle og fastholde en aktiv fritid og sociale relationer. I flere af foreningerne er borgere med handicap selv frivillige, og hjælper andre borgere med handicap i at deltage.

.....

Nye boligformer som en del af løsningen

Borgere med handicap skal så vidt muligt støttes til at opretholde et selvhjulpent liv i egen bolig. Hvis det skal lykkes, skal kommunen udvikle tilbuddene om socialpædagogisk støtte i eget hjem, så indsatsen i endnu højere grad forbereder den unge til at mestre hverdagen og trives ved at klare sig selv. Nye bostøtteformer såsom gruppeforløb og peer to peer-ordninger kan også være elementer i træningen i at bo selv, hvor der er støtte og opbakning fra andre i en lignede situation.

Vi vil arbejde for, at der etableres familiehuse og bofællesskaber, der gør det muligt at kombinere det at have et privatliv samtidig med, at det støttende netværks hjælp og selskab er let tilgængeligt.

Mulighederne for, at borgere på botilbud kan skabe relationer til andre end personalet og de pårørende skal styrkes. Det omkringliggende samfund kan aktiviseres for at etablere nye relationer, og de relationer, som borgerne allerede har, kan måske bruges anderledes. På den måde kan vores botilbud blive en større del af samfundet – og tabuer og fordomme kan nedbrydes.

BOLIGER TIL ÆLDRE MED HANDICAP

Kommunen er i gang med at bygge et nyt plejecenter, hvor visionen er at skabe Europas bedste plejecenter, ældreboliger og aktivitetstilbud for ældre blinde, svagtseende og døvblinde borgere. Arkitekturen tager højde for de ældres præmisser i forhold til genkendelighed, tydelighed og en klar logik i de fysiske omgivelser. Dette vil fremme mennesker med synshandicaps orienteringsevne, selvhjulpenthed, trivsel og tryghed.

.....

*Københavnere med handicap
skal opleve at være med i
små og store fællesskaber.*

Derfor skal:

- Vi have fokus på borgerens sociale færdigheder, herunder egne muligheder for at indgå i relationer med andre og bidrage til sociale fællesskaber.
- Vi fremme synligheden og bevidstheden i samfundet om de rettigheder borgere med handicap har, og hvad de kan bidrage med.
- Vi hjælpe mennesker uden eller med svagt socialt netværk til at etablere og fastholde sociale relationer.
- Vi blive bedre til at inddrage pårørende og yde særlig støtte til dem løbende og ved kriser og overgange.
- Vi have fokus på områder, hvor frivillige, civilsamfund og lokalsamfund kan inddrages for at etablere og styrke borgernes netværk samt deres muligheder for at deltage i aktiviteter.
- Vi tænke i nye netværksorienterede boformer, der forebygger ensomhed.

Notat

Bilag 2. Midtvejsstatus på Børne- og Ungdomsforvaltningens indsatsplan på handicapområdet

Københavns Kommunes Handicappolitik 2018-2022 blev vedtaget af Borgerrepræsentationen d. 1. februar 2018. Handicappolitikken har fire overordnede indsatsområder:

1. Det gode liv
2. Deltagelse
3. Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse
4. Netværk.

Handicappolitikken bliver fulgt op af konkrete indsatsplaner udarbejdet af de respektive fagforvaltninger, og i 2020 skal forvaltningerne udarbejde en midtvejsstatus for at samle op på arbejdet med at indfri handicappolitikens målsætninger og erfaringerne med at arbejde på tværs, for at sikre den helhedsorienterede indsats.

Nedenstående gives status på de to temaer "**Det gode liv**" og "**Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse**", som ligger under Børne- og Ungdomsudvalgets indsatsplan. Fra den oprindelige indsatsplan er der for hvert tema beskrevet konkrete indsatser og formål/virkning, og disse er opdateret med en aktuel status ultimo 2020.

Temaet: **Det gode liv**

Indsats	Formål/virkning	Status 2020
<p>1. Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) og Socialforvaltningen (SOF) samarbejder om en lang række forskellige opgaver i forhold til de børn, der får en indsats i begge forvaltninger</p> <p>Det daglige samarbejde mellem BUF og SOF foregår på alle niveauer og der er en fast organiseret samarbejdsstruktur med faste møder.</p> <p>Der er bl.a. nedsat fem lokale udvalg - Beslutnings- og</p>	<p>Formålet er at sikre tæt koordinering af de to forvaltningers indsatser, effektive sagsgange og smidige daglige samarbejdsflader.</p> <p>Udover de daglige samarbejdsflader og allerede implementerede fælles projekter som skole- og daginstitutionssocialrådgiver fylder følgende områder bl.a. i samarbejdet i øjeblikket:</p>	<p><i>BEKU:</i> Etableringen af de fem lokale BEKU udvalg har styrket koordineringen af, og dialog om, de sager, der går på tværs af de to forvaltninger.</p> <p>De to forvaltninger har etableret et forum for klagedrevet læring ved brug af metoden miniFOKUS. Formålet er at lære af de fælles sager, der giver anledning til klager.</p>

<p>koordineringsudvalg (BEKU) – hvor chefer og fagfolk fra områderne på tværs af de to forvaltninger mødes hver 14. dag og træffer beslutninger om bevilling af indsatser for børn og familier med problemstillinger, der går på tværs af de to forvaltninger.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Børn og unge med et samtidigt behov for en undervisningsmæssig og social indsats (dagbehandlingsområdet) • Skolefravær 	<p>Repræsentanterne fra de lokale BEKU mødes én gang årligt og reflekterer over hvilken læring, der kan drages af klagesagerne, og om det evt. giver anledning til at justere procedurerne for samarbejdet.</p> <p>De to forvaltninger har ligeledes udarbejdet nyt informationsmateriale til forældre til børn/unge, der får bevilliget dagbehandling eller fleksibelt skoletilbud.</p> <p><i>Nyt udbud af privat dagbehandling:</i> BUF og SOF har i 2020 gennemført et nyt fælles udbud af privat dagbehandling, der gælder fra og med skoleåret 2020/21. På baggrund af en erfaringsopsamling fra den første periode er der udarbejdet en ny kravspecifikation. Den vil fortsat stille krav til faglig kvalitet i forhold til både skoledelen og behandlingsdelen. Udbuddet sikrer også, at den pris, forvaltningerne betaler, matcher det faglige indhold, og kvaliteten heraf, i de private tilbud. På baggrund af udbuddet er der indgået rammeaftaler til køb af pladser med i alt otte dagbehandlingstilbud.</p> <p><i>Skolefravær og fælles BUF-SOF sanktionsenhed:</i> Den 1. august 2019 trådte ny lovgivning i kraft, der forpligter kommunen til at trække børnechecken, hvis et barn har mere end 15 % ulovligt skolefravær indenfor et kvartal, og der ikke er undskyldelige omstændigheder. Reglerne betyder, at skolelederne skal foretage en underretning, når en elev har 15 % ulovligt fravær indenfor et kvartal. Socialforvaltningen skal vurdere, hvorvidt, der ligger nogle sociale udfordringer til grund for det høje skolefravær, som kræver en indsats fra Socialforvaltningens side. Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen samarbejder tæt om indberetninger, underretninger og sanktioner, så forældrene ikke oplever parallel sagsbehandling.</p>
--	---	---

<p>2. BUF og SOF deltager i samarbejde med Økonomiforvaltningen (ØKF) om en analyse af udviklingen på autismeområdet.</p>	<p>At se på nye indsatsmuligheder og reducere antallet af børn og unge med en autismediagnose, der får brug for en psykiatrisk indsats.</p>	<p>BUF, SOF og ØKF har udarbejdet en fælles autismeanalyse, der blev fremlagt for de politiske udvalg medio 2018. Analysen blev udarbejdet på baggrund af anonyme data indhentet fra Danmarks Statistik. Analysen afdækker udviklingen i antallet af børn og unge med autismediagnoser, hvilke tilbud målgruppen modtager i København samt kommunens udgifter herved.</p> <p>Analysen har givet Børne- og Ungdomsforvaltningen et indblik, der er centralt for udviklingen af forvaltningens tilbud for børn og unge med autismediagnoser.</p>
<p>3. De utrolige år (DUÅ) Autisme. Til budgetforhandlingerne 2017 udarbejdede BUF og SOF et fælles budgetforslag "Tidlig indsats - Styrkelse af udsatte børns skolegang og nedbringelse af deres skolefravær". Et af de konkrete initiativer var her en forældreuddannelse gennem det evidensbaserede program DUÅ. Forældreuddannelsen målrettes udsatte børns forældre og forældre til børn med autismspektrumsforstyrrelser i normalskoleregion.</p>	<p>Formålet med DUÅ er at styrke relationerne i familien og styrke forældrekompetencerne. Denne styrkelse i familien kan påvirke forældrenes evner til at støtte børnene fagligt og socialt i deres skolegang, sådan at børnene får mulighed for at blive i den almindelige folkeskole frem for visitering til specialskole eller dagbehandling uden for deres eget nærmiljø.</p>	<p>Midlerne til forældreuddannelsen DUÅ Autisme blev søgt over en 4-årig periode. Budgetønsket blev bevilget i Budget 2017, men der blev kun afsat midler til en 2-årig periode. En af forudsætningerne for budgetbevillingen var, at BUF og SOF skulle udvikle en dansk version af DUÅ Autisme på baggrund af internationale erfaringer. DUÅ Autisme (dansk version) blev udviklet og er i dag implementeret og har gode resultater.</p> <p>Ved projektets udløb valgte BUF at videreføre både BUF's og SOF's finansiering af projektet med udløbsmidler grundet de gode resultater.</p>
<p>4. Der udbydes gennem BUF Akademi hvert år en række relevante kurser til lærere og pædagoger, der arbejder med børn og unge med særlige behov.</p>	<p>Den enkelte medarbejder får ny viden, som kan bruges i den daglige omgang med børn og unge, herunder også viden, som kan bruges i forhold til inkluderende indsatser.</p>	<p>Der udbydes hvert år en række kurser gennem BUF Akademi til personale fra specialdaginstitutioner og -skoler samt for personale, der arbejder med børn og unge med særlige behov i almindelige daginstitutioner og skoler. Kurserne dækker samlet et bredt spektrum af de handicaprelaterede vanskeligheder personalet møder hos børn og unge i hverdagen og har sigte på, at medarbejderne kan få både teoretisk og praktisk viden om arbejdet med børn og unge med særlige behov.</p>

<p>5. "En god familiestart".</p> <p>Der er etableret en tværfaglig og tidligt forebyggende indsatsmodel på tværs af BUF og SOF. Indsatsen er udviklet og implementeret i 3 af kommunens 5 områder.</p> <p>Gennem forældreuddannelse om bl.a. forælderrollen, samspillet med barnet, strukturering af hverdagen sigtes imod at opnå en god forældre-barn-relation, der kan støtte barnets trivsel og udvikling.</p>	<p>BUF og SOF ønsker at udbrede viften af tværfaglige, forebyggende indsatser til 0-2-årige børn og deres familier, som er i risiko for at udvikle mere omfattende problemer, der med tiden bliver vanskeligere og mere ressourcekrævende at løse.</p>	<p>Det tværfaglige tilbud "En God Familiestart" er fuldt implementeret i områderne Vanløse-Brønshøj, Valby-Vesterbro-Kgs. Enghave samt Nørrebro-Bispebjerg. Der er en forholdsvis stor efterspørgsel fra forældre, som ønsker at modtage et forløb. Fra tilbuddets start blev det etableret som et individuelt tilbud til den enkelte familie, nu suppleres med tilbud til grupper af forældre.</p> <p>Område Amager er i gang med etablering af et lignende tilbud til familier.</p> <p>København har modtaget puljemidler fra "Ansøgningspuljen til tidlige familierettede indsatser" (Socialstyrelsen)</p>
<p>6. Opsøgende forældresamarbejde</p> <p>En model for børn i alderen 8 måneder til 2½ år med tilbud til forældre om råd og vejledning om opskrivning til dagtilbud, mulighed for økonomisk tilskud samt vejledning i et stimulerende hjemmelæringsmiljø.</p>	<p>Det opsøgende forældresamarbejde tager udgangspunkt i familiesundhedsplejerskens vurdering af behov for råd og vejledning.</p> <p>Formålet er at sikre, at børn kommer i dagtilbud for derigennem at understøtte børnenes læring, udvikling og trivsel. Formålet er også, at vejlede forældrene i aldersrelevant stimulering i hjemmet.</p>	<p>Samlet set er der markant flere børn i udsatte områder, der ikke er i dagtilbud, end i resten af byen. Dog med store interne forskelle de udsatte områder imellem</p> <p>Fra 2017 til 2018 var der ingen forskel på antallet af 1 og 2-årige børn bosat i udsatte områder, som var udenfor dagtilbud. Siden september 2018 er tallet reduceret.</p> <p>Den opsøgende indsats målrettet hele byen og ikke alene udsatte boligområder er fuldt implementeret siden udviklingsprogrammet "Tidlig Indsats" (perioden 2017-2019)</p>
<p>7. Tilbud om sundhedsplejers hjemmebesøg til alle nyfødte børn.</p>	<p>Systematisk tidlig opsporing og målrettet tidlig indsats til småbørnsfamilier, der måtte have behov for støtte</p> <p>Formålet er at forebygge udfordringer senere i barnets liv dels i familien og dels, når barnet senere hen indgår i børnefællesskaber i dagtilbud og skole.</p>	<p>Alle sundhedsplejersker screener nu systematisk med ADBB (Alarm Distress BaBy scale) for opsporing af mental trivsel minimum 2 gange i første leveår - første gang ved 8 ugers alderen. Der afholdes supervisionsforløb for alle sundhedsplejersker i hvert område for at sikre udvikling og kvalitetssikring af ADBB-screeningerne.</p>
<p>8. Overgang fra hjem til dagtilbud. Udvikling af en model for 0 -2årige børns overgang fra hjem til</p>	<p>Arbejdet med overgange er bygget op om tre trin, henholdsvis</p>	<p>Redskaber i form af spørgeguide til medarbejdere, samtaleark til forældre samt aftaleredskab ift.</p>

<p>dagtilbud. Der udvikles et tværfagligt samarbejde mellem sundhedsplejerske, familie og dagtilbud.</p>	<p>før, under og efter barnets overgang fra hjem til dagtilbud.</p> <p>Formålet er:</p> <p>At skabe sammenhæng og tryghed i barnets og familiens oplevelse af overgangen.</p> <p>At understøtte kontinuitet i det enkelte barns læring og trivsel</p> <p>At sikre overdragelse af viden fra barnets første tid i hjemmet til dagtilbuddet.</p>	<p>handling, der støtter barnets start i vuggestue og dagpleje er publiceret og anvendes i praksis. Dog forekommer der logistiske udfordringer i nogle dagtilbud i tilrettelæggelsen af overgangssamtale mellem sundhedspleje, dagtilbud og forældre. Udfordringerne håndteres i den kommunale sundhedspleje.</p>
<p>9. Forberedelse af overgang fra dagtilbud til skoletilbud</p>	<p>Børnehaver, fritidsinstitutioner og skoler indgår én gang om året en forpligtende samarbejdsaf-tale, der har til formål at sikre et fælles ansvar for, hvordan de i samarbejde skaber sammenhæng i barnets liv.</p> <p>Herudover sørger børnehaverne for videns overdragelse om alle børn, i samarbejde med forældrene.</p> <p>Formålet er, at barnet føler sig tryk og kompetent til at indgå i de nye tilbud.</p>	<p>Som led i indsatsplanen "Plads til forskellighed" er der udviklet en systematisk model, der kan styrke overgangen for skolestartere med henblik på, at flere skolestartere begynder i den almen undervisning, evt. i et fleksibelt tilbud. Modellen implementeres i 3. og 4. kvartal 2020.</p> <p>Ligeledes er der udviklet en systematisk dialogmodel for ledelsespersoner med ansvar for at sikre nødvendig opmærksomhed og pædagogiske overgangstiltag for børn, der skal starte i skole i det efterfølgende skoleår.</p>
<p>10. Basispladser i dagtilbud til børn, som har behov for en særlig indsats.</p>	<p>Basispladser er for børn som har brug for en særlig indsats, fx fordi barnet er for tidligt født, har lettere handicaps, eller har psykosociale vanskeligheder mv.</p>	<p>Indsatsen "Kvalitet i basispladser" er igangsat med et pilotprojekt i Valby-Vesterbro-Kgs. Eng-have, der handler om en højere grad af systematik i arbejdet med statusrapporter, handleplaner og pædagogiske notater for alle børn i basispladser. Det forventes at indsatsen udbredes til alle områder i 2021, når pilotfasen er gennemført.</p>
<p>11. Plus-pladser i dagtilbud, som et tidligt forebyggende tilbud til børn, som er i risiko for social udsathed eller i sproglige vanskeligheder. Pladserne er placeret i dagtilbud af høj kvalitet.</p>	<p>Tilbuddet gives til børn i alderen 0-6 år, hvor der er behov for ekstra opmærksomhed for at forebygge sociale, følelsesmæssige eller sproglige vanskeligheder. Det gælder både ét- og flersprogede børn.</p> <p>Sundhedsplejerske eller andre professionelle vurderer i dialog med forældrene om Plus-plads kan være et hensigtsmæssigt tilbud.</p>	<p>Viften af dagtilbud med plus-pladser justeres årligt alt efter behovet i de enkelte byområder.</p> <p>Børne- og Ungdomsudvalget har i maj 2020 truffet beslutning om en styrkelse af sundhedsplejers rolle omkring information, dialog og motivation til forældre ift. tilbuddet – pladsudnyttelsen er i dag ikke tilstrækkelig.</p>

Temaet: Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse

Indsats	Formål/virkning	Status 2020
12. Udvikling af supporten til almen- og specialområdet - omlægning af Børnecenter København (BCK)	Børn og unge med særlige behov skal have den støtte de har brug for så tæt på deres almene miljø som muligt.	Omlægningen af BCK er afsluttet med udgangen af 2020 og udviklingen af supporten til almen- og specialområdet videreføres i regi af indsatsplanen "Plads til forskellighed", der sigter på, at alle børn skal have de rigtige rammer for at kunne deltage fagligt og socialt.
13. Udarbejde ny prognose vedr. udbygningsbehov og arealbehov på skoler og daginstitutioner til børn og unge med særlige behov.	Arbejde på en langsigtet strategi for udbygningen af tilbud til børn og unge med særlige behov, herunder at sikre, at der rettidigt bliver skabt ny pladser til børn og unge med særlige behov	I forbindelse med forvaltningernes arbejde med arealplaner er der indarbejdet det langsigtede behov for specialundervisningspladser. Den langsigtede prognose tager udgangspunkt i 2019-dækningsgraden og er fremskrevet med den forventede demografiske udvikling.
14. Bedre benyttelse af datagrundlaget på special- og inklusionsområdet.	At give skoler og institutioner bedre mulighed for at reflektere over og udvikle egen praksis	Fra efteråret 2019 har kommunale almenskoler og områdeledelser fået månedlige datarapporter med nøgletal for inkluderende fællesskaber til brug i deres dialog om inklusion. Fra efteråret 2020 skal pædagogiske ledere og klyngeledere for kommunale institutioner begynde systematisk at bruge data på trivsel, sprogvurdering, aktive sager (psykolog, talehøre og støtte) og indstillinger til specialtilbud i dialogen om kommende skolestartere med særlige behov.
15. Opfølgning på evalueringen af hhv. BUF-flex og Skoleflex tilbud i almenskoler til børn og unge med særlige behov.	At styrke kvaliteten i flextilbud til henholdsvis børn med behov for specialpædagogisk bistand (BUF-flex) og børn med behov for både specialpædagogisk bistand og en social foranstaltning (Skoleflex), der samtidig vil profitere af at være del af et læringsmiljø på en almenskole.	Der er udviklet en bydækkende model til et støttekorps af kvalificerede medarbejdere, der understøtter BUF-flexforløb på skolerne. Der arbejdes videre med kvalitet i BUF-flex i regi af indsatsplanen "Plads til forskellighed". BUF og SOF har i efteråret 2020 sat fokus på kvaliteten af skole- og tilbageslutningsflex. Arbejdet forsætter i 2021.

<p>16. Nyt udbud i 2019 af Den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse (STU).</p>	<p>På baggrund af de nuværende kontraktens udløb, skal området i udbud efter de gældende regler. På baggrund af erfaringerne med det første STU-udbud fra 2014, ønsker forvaltningen at revurdere tilbudsviften gennem et øget prioriteret fokus på parametrene: faglig progression i uddannelsen, forebyggelse af fravær, brugen af praktik i STU-uddannelsen, samt tilbuddenes udviklingsteoretiske /psykologiske fundament, syn på læring, systematik i forhold til uddannelsens indhold, feedbackkultur og målstyring af STU-uddannelsen for den enkelte unge.</p>	<p>Udbuddet blev afsluttet d. 1. august 2019 ved rammekontraktindgåelsen med seks private STU-steder. Disse tilbud vil frem til 2023 supplere Københavns egne kommunale STU-tilbud, CSV og UIU. Forvaltningen vurderer, at formålet med udbuddet er opnået ved, at det faglige indhold i de indkomne tilbud har været af høj kvalitet. Der er i udbuddet desuden blevet lagt et godt fundament for de unges overgang til fx Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen efter endt STU-uddannelse.</p>
---	--	---

Notat

Bilag 3: Borgernes perspektiv på midtvejsstatus på Københavns Kommunes handicappolitik 2018-2022

29. oktober 2020

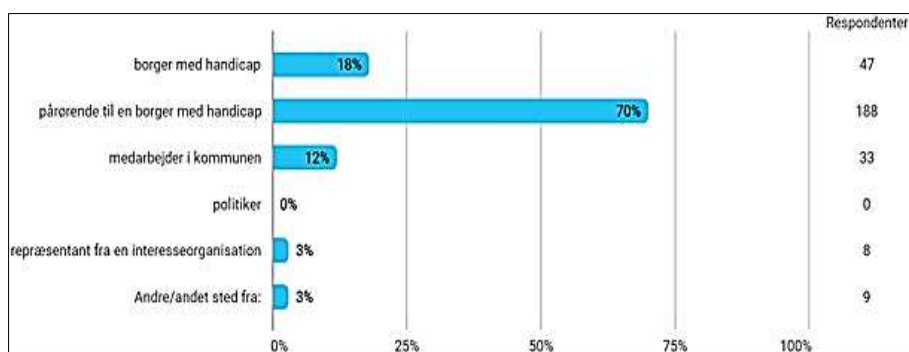
I forbindelse med midtvejsstatus på Københavns Kommunes handicappolitik 2018-2022, gives her en opsamling på borgernes perspektiver på, hvordan det går med implementeringen af handicappolitikken. Den inddragende proces skulle have været afholdt som konference, men er grundet corona-situationen i stedet gennemført skriftligt.

Sagsnummer
2020-0098488

Dokumentnummer
2020-0098488-43

Med afsæt i handicappolitikken og med inddragelse af alle forvaltningerne og Handicaprådet har Socialforvaltningen udarbejdet 12 spørgsmål, som borgere med handicap, pårørende og andre interessenter har kunne besvare i perioden fra den 21. september til den 4. oktober 2020. Spørgsmålene havde følgeskab af syv korte videoer, hvor Københavns borgmestre fortæller om implementeringen af handicappolitikken på de forskellige forvaltningsområder.

Spørgsmålene har været tilgængelige på Handicaprådets hjemmeside. Der blev reklameret for muligheden for at give sin mening tilkende på kk.dk og Handicaprådets facebookside. I alt 267 personer har valgt at gå ind på Handicaprådets hjemmeside og besvare spørgsmålene digitalt. Spørgsmålene er således ikke blevet sendt ud til enkeltpersoner. Respondenterne har selv angivet hvilken af de seks grupper nedenunder, som de tilhører. De fordeler sig således:

70 pct. af respondenterne er pårørende til en borger med handicap, 18 pct. er borgere med handicap, 12 pct. er medarbejdere i kommunen, 3 pct. er repræsentanter for interesseorganisationer og 3 pct., har angivet andre/andet sted fra.

De 12 spørgsmål er ikke en videnskabelig eller repræsentativ undersøgelse, men besvarelserne giver et billede på, hvordan interessenter på handicapområdet anskuer arbejdet med handicappolitikken samt hvilke udfordringer der opleves. Det antages, at de som har svaret på spørgsmålene, har været interesserede i at give deres mening til kende, samt har haft de nødvendige egenskaber til at opsøge og besvare spørgsmålene. Det antages videre, at de som enten er ekstraordinært tilfredse eller ekstraordinært utilfredse, vil have højere tilbøjelighed til at give

Socialpolitik og Udvikling
Bernstorffsgade 17
1577 København V

EAN-nummer
5798009683052

deres mening til kende. Det er primært de personer, der har udtrykt utilfredshed i multiple choice-svarkategorierne, der har benyttet muligheden til at give uddybende kommentarer.

I tillæg til den skriftlige mulighed for at give feedback på handicappolitikken er der givet mulighed for telefonisk at give sit bidrag med. Der er gennemført fem telefoninterviews, dels med borgere med synshandicap, der var udfordret af at besvare spørgsmålene skriftligt og dels med respondenter, der i besvarelse af de 12 spørgsmål har udtrykt ønske om at uddybe deres skriftlige svar mundtligt.

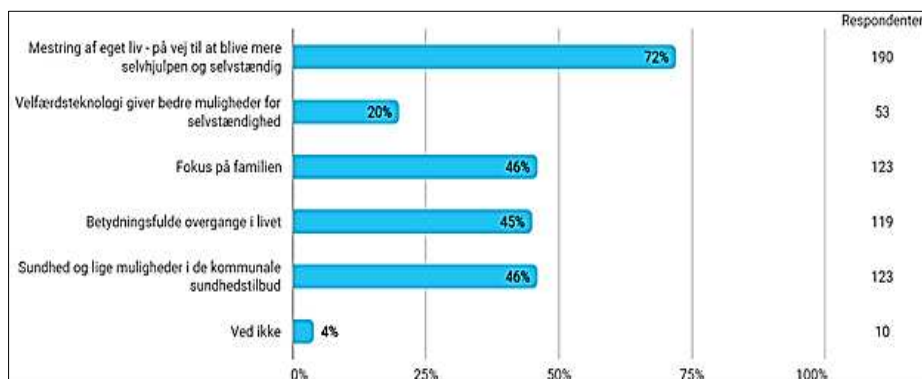
I det følgende illustreres indholdet i besvarelserne af de 12 spørgsmål, herunder de centrale tendenser i de uddybende kommentarer, som respondenterne har haft mulighed for at skrive. Desuden nuanceres besvarelserne med input fra telefoninterviews.

Spørgsmålene er inddelt efter handicappolitikens fire temaer, 'Det gode liv', 'Deltagelse', 'Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse' samt 'Netværk'.

Tema: Det gode liv

Spørgsmål 1:

Hvad er vigtig for dig under handicappolitikens tema 'Det gode liv'?
(Sæt gerne flere kryds)

Diagrammet viser, at 72 pct. har svaret, at mestring af eget liv er vigtigt. 45-46 pct. har svaret, at fokus på familien, sundhed og lige muligheder i de kommunale sundhedstilbud samt betydningsfulde overgange i livet er vigtigt. Mens 20 pct. har svaret, at velfærdsteknologi er vigtigt.

Følgende emner er fremtrædende i de uddybende kommentarer til spørgsmål 1:

- Mange af respondenterne efterspørger **flere hænder**. Uanset hvad borgerne mener, at det gode liv indebærer, så er der ikke personale nok til at støtte borgerne til at leve et godt liv. Et eksempel er ønsket om personale nok til at få borgere 'ud af huset'.
- Der er et stort fokus på, at lovgivningen skal overholdes og at rettighederne skal sikres for borgere med handicap. Flere fremhæver at det gode liv, er **at blive behandlet ligeværdigt, og at kunne leve som man vil**, i lighed med borgere uden handicap.
- Mange besvarelser kredser om vigtigheden af et socialt liv og trivsel. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at respondenterne efterspørger at 'komme ud af huset'. De ønsker **oplevelser**

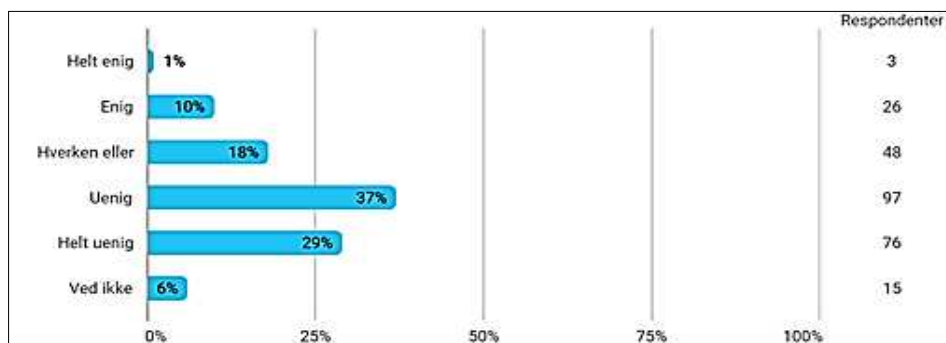
og indhold i livet, fx mulighed for aktiviteter og motion. Mange understreger, at trivsel forudsætter tryghed, omsorg, fællesskab og sociale relationer.

- Flere besvarelser peger på, at **der mangler ressourcer på området.** Der efterspørges midler til bedre sundhed, mere personale og styrket indsats til borgere med psykisk handicap. Der fremhæves også, at der ikke er ressourcer nok til at give borgerne de rette tilbud og de rette tilskud.

Andre emner som nævnes, er behovet for **en tidlig indsats til børn med handicap.** For at få et godt liv skal der være mere fokus på, at børn med handicap får en uddannelse og oplever mestring af eget liv.

Spørgsmål 2:

Hvor enig eller uenig er du i dette udsagn: Borgere med handicap får i Københavns Kommune støtte, så de så vidt muligt kan leve et selvstændigt liv.

Af diagrammet fremgår det, at 11 pct. af respondenterne har svaret 'enig' eller 'meget enig', 66 pct. har svaret 'uenig' eller 'helt uenig' og 18 pct. har svaret 'hverken eller'. 6 pct. har svaret 'ved ikke'.

Følgende emner er fremtrædende i de uddybende kommentarer til spørgsmål 2:

- Mange fremhæver **nedskæringer på personale** som en udfordring ifm. at leve et selvstændigt liv, da personalet bidrager til at opøve og vedligeholde kompetencer hos borgere på botilbud.
- Ovenstående punkt bliver yderligere italesat af flere kommentarer, som påtaler **manglende finansiering** af handicapområdet som en hindring for målsætningen om øget selvstændighed.
- **Langsom og utilfredsstillende sagsbehandling** nævnes af flere, som en barriere for at få den støtte som er nødvendig for at leve et selvstændigt liv. Herunder nævnes også manglende samarbejde på tværs af forvaltninger ifm. sagsbehandlingen, manglende information om tilbud.

I de uddybende telefoninterviews gives der udtryk for, at borgere med kognitive handicap ikke modtager tilstrækkelig støtte. Det italesættes, at udfordringen er placeret i sagsbehandlingen, hvor der ikke tages højde for borgerens samlede livsforhold. Videre nævnes det, at der mangler pædagogisk personale til at dække behovet for støtte på bosteder.

Spørgsmål 3:

Hvad synes du er et godt liv for en borger med handicap?

Spørgsmålet havde kun mulighed for svar i fritekst. Respondenternes besvarelser drejer sig især om følgende fire emner, der opleves som en forudsætning for at borgere med handicap kan opnå et godt liv.

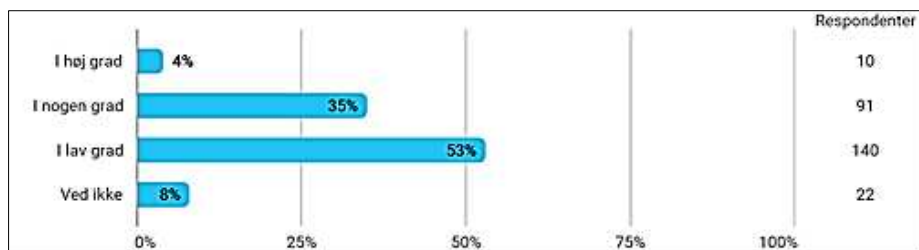
- Mange besvarelser fremhæver **en tilstrækkelig normering** på tilbuddene til borgere med handicap, som en forudsætning for et godt liv. Respondenterne efterspørger fx, at medarbejderne har tid nok til at tage beboerne ud af huset, at der er stabilitet i personalegruppen, at der kan være personale om aftenen og i weekender og at der er tid til mere 1-1-kontakt.
- **Overholdelse af lovgivningen og sikring af rettighederne** til borgere med handicap er et gennemgående emne i beskrivelserne af et godt liv. Der lægges vægt på, at borgere med handicap skal have samme muligheder som borgere uden handicap/leve så tæt på et normalt liv som muligt, at de skal have den støtte og de ydelser de har brug for og ret til, at de skal have et liv med frie valg, samt at "usynlige" handicap skal anerkendes på lige fod med synlige handicap.
- Et godt liv er **"et liv med tryghed, omsorg og oplevelser"**, skriver en af respondenterne. Det sammenfatter et emne, som går igen i mange besvarelser. At have venskaber og fællesskaber, der får dig til at betyde noget, et indholdsrigt liv, at være en del af og bidrage til fællesskabet – og ikke blive isoleret, at have et socialt liv også udenfor familien, at komme ud og opleve noget.
- Økonomi nævnes af mange respondenter. **Flere midler til handicapområdet** nævnes som en forudsætning for et godt liv, og respondenterne peger på, at økonomi ikke skal stå i vejen for, at borgere får den hjælp de har brug for. Der efterspørger den nødvendige støtte, fx at der er midler nok til oplevelser. Flere respondenter nævner også, at bekymring for besparelser er ødelæggende for trivsel.

Udover de ovenstående fire emner er der også fokus på **sundhed** og ernæring, **inddragelse** i beslutninger omkring eget liv og at medarbejderne har de **rette kompetencer**.

I de uddybende telefoninterviews efterlyses der hjemmelavet mad på botilbud, som vil medføre bedre appetit og hygge omkring måltiderne. Der efterlyses også flere valgmuligheder for indkøb, da indkøb gennem kommunens aftaler kan være dyrere end tilsvarende indkøb i dagligvarebutikker. Der påtales, at mange borgere med handicap ikke kan varetage egen kost på en sund måde, hvorfor der bør ansættes kostvejledere og opstartes projekter omkring sund kost på bosteder.

Tema: Deltagelse**Spørgsmål 4:**

Bliver man som borger med handicap eller pårørende i Københavns Kommune inddraget i beslutninger, der er vigtige for borgeren? (Her tænker vi f.eks. på beskæftigelse, uddannelse, boligforhold, dagtilbud, hjælpemidler, tilgængelighed osv.)

Af diagrammet fremgår det, at 53 pct. har svaret 'i lav grad' og 35 pct. har svarede 'i nogen grad'. 4 pct. af respondenterne har svaret 'i høj grad' og 8 pct. har svaret 'ved ikke'.

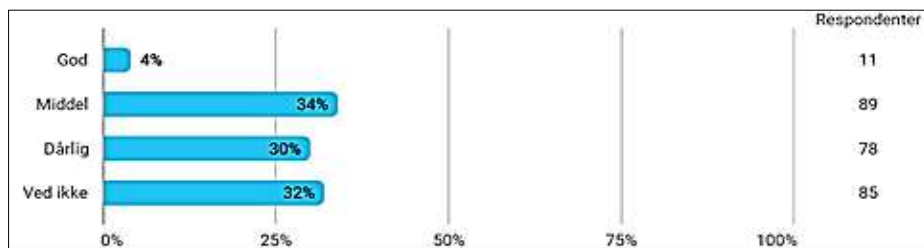
Følgende emner er fremtrædende i de uddybende kommentarer til spørgsmål 4:

- Der er en **generel utilfredshed ift. inddragelse**. Respondenterne mener ikke, at de bliver inddraget eller lyttet til, nogle mener at det er en kamp at blive hørt, man skal være på forkant som borger eller pårørende ift. hvad der ville være den rette hjælp, for ellers får man den ikke. Derudover er der en del, som udtrykker at der generelt er dårlig kommunikation mellem borger/pårørende og kommunen, og at der er for lidt vejledning fra kommunens side.
- En del kommentarer handler om, hvorvidt de mener, at de bliver **inddraget ift. sagsbehandlingen**. Nogle af respondenterne føler ikke, at de bliver inddraget i de endelige beslutninger. Der er nogen, som mener, at de bliver inddraget løbende i processen, men som sagt ikke i de endelige beslutninger, mens andre mener, at de slet ikke bliver inddraget. Andre kommentarer går på, at der skal være tillid til sagsbehandleren, hvilket er forskelligt om der er/ikke er. Der er nogle respondenter, som mener, at der er mangel på informationsudveksling.

I de uddybende telefoninterviews gives der udtryk for, at borgere og pårørende kun i ringe grad føler sig inddraget i forbindelse med udredning af borger og andre afgørelser. De italesætter, at beslutninger bliver taget hen over hovedet på dem. Ligeledes påtales det, at der sjældent er reelle valgmuligheder, når det handler om borgere med handicaps muligheder for bolig og botilbud.

Spørgsmål 5:

Hvordan er status på tilgængelighed i Københavns Kommune? (Her tænker vi fx på ramper til kantsten, handicapvenlige toiletter, svømmehaller, muligheden for at deltage i aktiviteter eller finde relevant information på nettet).

Af diagrammet fremgår det, at 4 pct. har svaret at tilgængeligheden i København er 'god'. 34 pct. har svaret at tilgængeligheden er 'middel' og 30 pct. har svaret, at den er 'dårlig'. 32 pct. af respondenterne har svaret 'ved ikke'.

Følgende emner er fremtrædende i de uddybende kommentarer til spørgsmål 5:

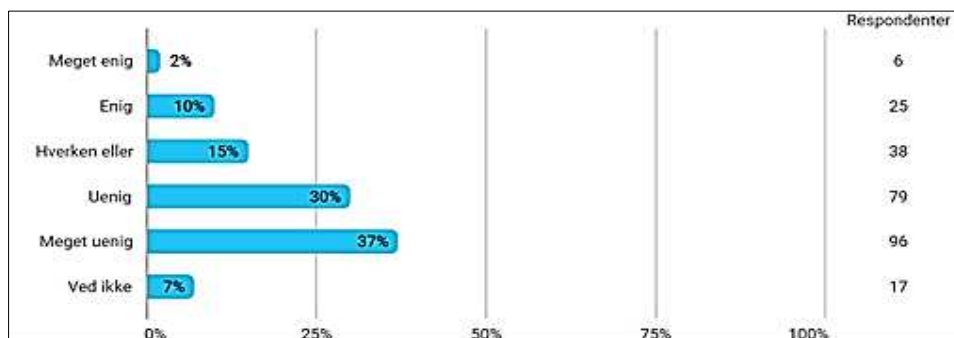
- Mange fremhæver **mangler i forbindelse med fysisk tilgængelighed**. Det er fx toiletter, offentlig transport, tunge døre, trapper, kantsten og veje, handicapparkeringspladser, elevatorer der ikke virker eller er for små, legepladser, der ikke kan benyttes af børn med fysiske handicaps og manglende el-oplade muligheder. Forholdene beskrives både ift. byen generelt og ift. kommunens forskellige bygninger og tilbud.
- Mange kommentarer går på den **manglende tilgængelighed for borgere med psykiske funktionsnedsættelser eller sansforstyrrelser**, fx i forbindelse med hjerneskade eller autisme. Citatet her afspejler den problematik, der i flere kommentarer kredses om *"Som autist med sansforstyrrelser oplever jeg, at dette område ikke er 'opdaget' endnu. Selv steder, som kun beskæftiger sig med autister, har dårlig akustik og belysning"*.
- En del nævner desuden **mangel på ledsagelse** som en barriere for tilgængelighed. Herunder at ledsagerkortet ikke er bredt kendt og anerkendt i kommunen.
- **Manglende digital tilgængelighed** nævnes ligeledes, som en tilgængelighedsbarriere. Her bemærkes det, at det er svært at finde den rette information på kommunens hjemmesider og der gøres opmærksom på, at en del borgere med handicap ikke har smartphones og e-boks, der bl.a. kan være indgang til den digitale tilgængelighed.

I de uddybende telefoninterviews peges der på, at blinde kan have svært ved at navigere i det offentlige rum, og der efterspørges ledelinjer og lydfyr i forbindelse med offentlige bygninger og transport. Ligeledes er tilgængeligheden til information begrænset for flere handicapgrupper, og der efterspørges en mere opsøgende tilgang fra kommunens side, fx vedrørende information om sociale aktiviteter og begivenheder. Det efterlyses også, at rammerne for flextrafik bør være mere fleksible.

Tema: Dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse

Spørgsmål 6:

Hvor enig eller uenig er du i dette udsagn: Borgere med handicap har lige muligheder for at tilgå dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse mv. ift. øvrige københavnere?

Af diagrammet fremgår det, at 12 pct. har svaret 'enig' eller 'meget enig'. 67 pct. har svaret 'uenig' eller 'meget uenig' og 15 pct. har svaret 'hverken eller'. 7 pct. af respondenterne har svaret 'ved ikke'.

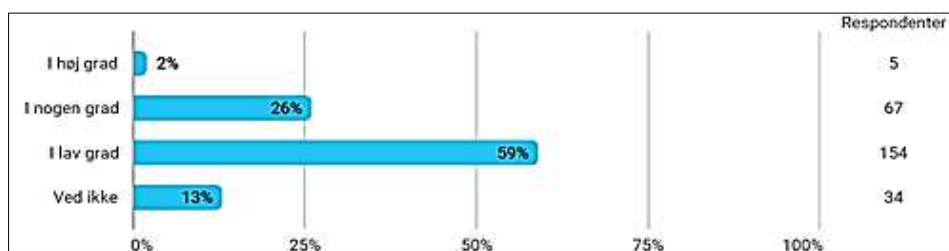
Følgende emner er fremtrædende i de uddybende kommentarer til spørgsmål 6:

- Flere kommenterer at **ventetiden til specialskoletilbud** er meget lang, samt at der kan være udfordringer ifm. overgangen til specialskole. Herudover påpeges det at **der er få tilgængelige tilbud og variationen mellem dem er lav**. Flere påpeger yderligere, at der ofte ikke visiteres til et tilbud, som de finder at være det rette. Samlet set kan disse udfordringer medføre øvrige problematikker såsom depression og skolevægring.
- Nogle respondenter udtrykker, at der er **begrænset adgang til både skole og erhvervsliv for personer med psykisk handicap**, samt at denne type handicap ofte bliver overset, da de er mindre synlige end fysiske handicap.
- En række kommentarer fremhæver at **sagsbehandlingen er langsom**, samt at det er svært at få de tilbud, som man finder relevante. Enkelte eksempler beskriver en periode på 1-3 år uden skolegang pga. utilstrækkelig sagsbehandling/visitation.

I de uddybende telefoninterviews gives der udtryk for, at sagsbehandlingen i forbindelse med tildeling af hjælpemidler kan være en hindring for at komme i beskæftigelse. Et eksempel der nævnes er, at arbejdsgivere sjældent kan afvente svar på sagsbehandlingen i forbindelse med en eventuel ansættelse af en borger med handicap.

Spørgsmål 7:

Oplever du, at borgere med handicap er en del af fællesskaberne omkring dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse?

Af diagrammet fremgår det, at 2 pct. af respondenterne har svaret 'i høj grad', 26 pct. har svaret 'i nogen grad' og 59 pct. har svaret 'i lav grad'. 13 pct. af respondenterne har svaret 'ved ikke'.

Følgende emner er fremtrædende i de uddybende kommentarer til spørgsmål 7:

- Skole og fritidsordninger for børn under 18 bliver fremhævet af flere, som italesætter en **mangel på tilbud, personale samt mangel på samarbejde mellem tilbud, skole og Borgercenter Børn og Unge**, som hindring for deltagelse i fællesskaberne. Særligt børn med autisme/kognitive udfordringer synes at blive overset.
- Pårørende oplever, at de står alene med opgaven om at få deres familiemedlem inkluderet i fællesskaberne, og oplever **ringe hjælp eller direkte modstand fra kommunen**.

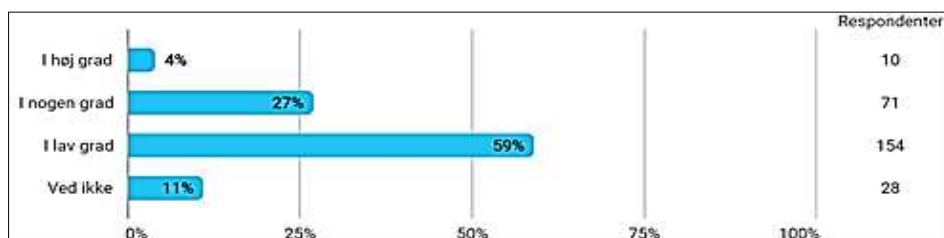
- Nogle oplever, at folkeskoler **ikke gør noget for at inkludere barnet i fællesskabet** og i visse tilfælde ligefrem ekskluderer barnet, ved at signalere at barnet er en byrde for resten af klassen/fællesskabet.

I de uddybende telefoninterviews fremgår det, at sagsbehandling i forbindelse med tildeling af hjælpemidler samt samarbejde på tværs af forvaltninger og sagsbehandlere kan være en hindring for at deltage i fællesskaber omkring dagtilbud, skole, uddannelse og beskæftigelse.

Tema: Netværk

Spørgsmål 8:

Har borgere med handicap mulighed for at skabe nye og beholde sociale relationer/venskaber? (Hver tænker vi på deltagelse i frivillige foreninger og lokalsamfund, muligheder for kørsel, ledsagelse, pårørendeinddragelse og - støtte mv).

Af diagrammet fremgår det at 4 pct. af respondenterne har svaret 'i høj grad', 27 pct. har svaret 'i nogen grad' og 59 pct. har svaret 'i lav grad'. 11 pct. af respondenterne har svaret 'ved ikke'.

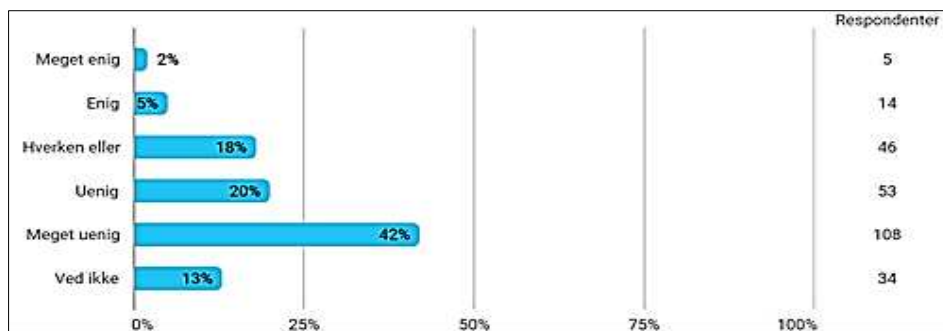
Følgende emner nævnes i de uddybende kommentarer til spørgsmål 8:

- En stor mængde kommentarer beskriver en omfattende **mangel på ledsagere og transportmuligheder** til diverse aktiviteter, som kan opretholde og skabe sociale relationer.
- **Manglende information** om sociale tilbud nævnes som en barriere for et aktivt social liv, og flere savner opsøgende arbejde fra kommunen.
- Flere nævner at **sagsbehandling og administration af støtte er langsom og besværlig**. Flere forventer afslag eller "kamp" med kommunen, hvilket afholder dem fra at søge om støtte.

I de uddybende telefoninterviews fremhæves det, at der mangler personale på bosteder og aktivitetscentre til at gennemføre sociale arrangementer, som kan opretholde relationer. Ligeledes peges der på, at personalet ikke har de nødvendige kompetencer til at inkludere de mest udfordrede borgere og forventer at alle borgere med handicap har samme evner. I den forbindelse udtrykkes der også kritik af det, der opleves, som store forskelle på normeringerne imellem kommuner. Der efterspørges flere sociale tilbud samt opsøgende information herom.

Spørgsmål 9:

Hvor enig eller uenig er du i udsagnet: Der er god støtte for pårørende til borgere med handicap i Københavns Kommune? (her tænker vi på økonomiske ydelser, rådgivning og kurser, netværk i foreningsliv mv.)

Af diagrammet fremgår det, at 7 pct. af respondenterne har svaret 'enig' eller 'meget enig'. 62 pct. har svaret 'uenig' eller 'meget uenig' og 18 pct. har svaret 'hverken eller'.

Følgende emner er fremtrædende i de uddybende kommentarer til spørgsmål 9:

- Respondenterne påpeger **manglende information** om tilbud til pårørende samt **gentagne afslag** på søgte kurser, som væsentlige barriere for at modtage støtte som pårørende.
- Flere oplever, at de som pårørende **ikke bliver inddraget** i sager og ikke bliver hørt af administrationen og sagsbehandlerne. De oplever derimod selv at skulle opsøge og finansiere den støtte, de har behov for.

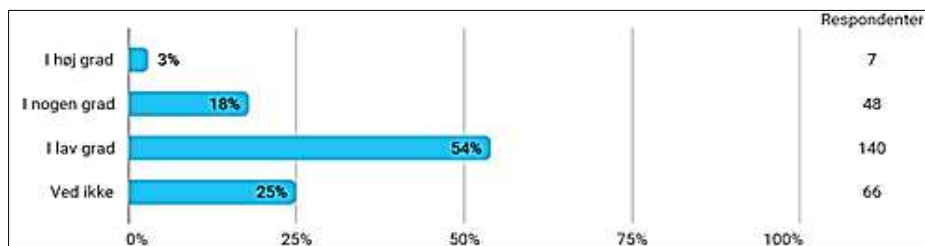
En respondent foreslår, at kommunen går sammen med pårørende, om at lave grupper af personer med sammenlignelige behov. Man kunne fx benytte mødregruppe-modellen. Dermed kunne grupperne modtage sparring fra kommunen, og medlemmerne af gruppen kunne støtte hinanden internt samt lave fællesaktiviteter, som passer til gruppens behov.

I de uddybende telefoninterviews fremgår det, at pårørende til borgere med kognitive handicap oplever en stor belastning i forbindelse med deres kontakt til kommunen. De føler sig hverken aktivt inddraget i processerne eller lyttet til når de selv henvender sig. Der gives udtryk for, at borgere med kognitive handicap, som ikke har pårørende, mangler retssikkerhed, eftersom de ikke selv kan sætte sig ind i deres rettigheder, opsøge information eller klage over afgørelser.

Generelle spørgsmål

Spørgsmål 10:

Er Københavns Kommunes handicappolitik 2018-2022 med til at forbedre mulighederne for at leve et anstændigt liv med høj livskvalitet, hvis man er borger med handicap?

Af diagrammet fremgår det, at 3 pct. af respondenterne har svaret 'i høj grad', 18 pct. har svaret 'i nogen grad' og 54 pct. har svaret 'i lav grad'. 25 pct. af respondenterne har svaret 'ved ikke'.

Følgende emner er fremtrædende i de uddybende kommentarer til spørgsmål 10:

- Generelt **mangler der kendskab til handicappolitikken** blandt målgruppen, hvilket også kan forklare den høje frekvens af "ved ikke" besvarelser.
- Langt de fleste kommentarer italesætter et skisma mellem de politiske visioner og den oplevede virkelighed, hvor respondenterne mener, der **mangler finansiering, personale og inddragelse** for at leve op til de politiske visioner. Mange oplever visionerne som "tom snak" som ikke har forbindelse til virkeligheden, og nogle finder visionerne fornærmende på denne baggrund.
- Nogle respondenter peger på **utilfredsstillende sagsbehandling og administration** samt **manglende samarbejde og koordinering på tværs af forvaltninger** som hindringer for indfrielse af visionerne. Blandt andet kritiseres "silotænkning", samt at koordination mellem forskellige instanser gør sagsbehandling langsom og besværlig for borgeren.

De telefoninterviewede personer ikke har oplevet ændringer på handicapområdet, der kan henføres til den nuværende handicappolitik.

Spørgsmål 11:

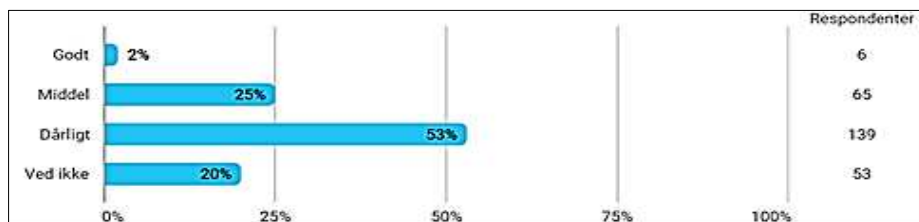
Hvad synes du, Københavns Kommune skal have fokus på frem mod 2022? (For eksempel ift. borgere med handicaps muligheder indenfor sundhed, fritid, beskæftigelse, netværk, bolig, tilgængelighed mv.)

Som svar på dette spørgsmål kunne respondenterne kun skrive fritekst. Der er følgende tendenser blandt de forskelligartede forslag:

- **Økonomien** på handicapområdet bør forbedres, særlig i forhold til andre større kommuner, hvor der er afsat større beløb pr. borger med handicap.
- Der mangler **personale**, blandt andet på bosteder og til ledsagelse, samt at personalets kvalifikationer bør forbedres.
- **inddragelse og medbestemmelse** i egen sag bør styrkes. Ligeledes bør inddragelse af- og information til- pårørende øges.
- Øget fokus på kvaliteten i **botilbud**, samt udvikling af nye boformer som kan tage højde for individuelle behov.
- Bedre **samarbejde** på tværs af forvaltninger.
- Øget fokus på **sundhed**, fysisk aktivitet og kost.
- Forenklet, proaktiv og støttende **sagsbehandling**.
- Bedre **oplysning** om tilbud, hjælpemidler, kurser mv.

Spørgsmål 12:

Hvordan oplever du, at samarbejdet på tværs i Københavns Kommune fungerer på handicapområdet?

Af diagrammet fremgår det, at 2 pct. af respondenterne har svaret 'godt', 53 pct. har svaret 'dårligt' og 25 pct. har svaret 'middel'. 20 pct. af respondenterne har svaret 'ved ikke'.

Følgende emner er fremtrædende i de uddybende kommentarer til spørgsmål 12:

- Flere af respondenterne beskriver en situation, hvor **manglen på samarbejde på tværs i kommunen** gør, at pårørende bliver bindeled/koordinator/tovholder for samarbejdet på tværs af instanser.
- Respondenterne oplever, at forskellige instanser i kommunen sender en sag videre, for at **slippe for at stå med det økonomiske** ansvar, hvilket forsinket og forlænger sagerne.
- Samarbejdet mellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningens kritiseres via konkrete bemærkninger om manglende kommunikation og koordinering mellem de to forvaltninger.

I de uddybende telefoninterviews peges der på problemer med samarbejdet mellem forvaltningerne. Dels i samarbejdet mellem jobcentre og Borgercenter Handicap hvor fx sagsbehandlingen vedrørende hjælpemidler forhindrer adgang til arbejdsmarkedet. Og dels i samarbejdet mellem Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vedrørende ældreboliger, hvor beboere ikke oplever at få den hjælp som er nødvendig i forbindelse med deres handicap.

Gennemgående tendenser i de uddybende kommentarer

Psykisk handicap overses

På tværs af alle de ovenstående spørgsmål efterlyses der et større fokus på forskellene mellem fysisk og psykisk handicap. **Mange respondenter mener, at personer med psykisk handicap, og især autister, bliver overset, samt at deres handicap bliver nedtonet i sagsbehandlingen.** Ligeledes efterspørges der bedre tilgængelighed for personer med psykisk handicap.

Manglende personale

Der figurerer en gennemgående kritik af **normeringer på botilbud og til ledsagelse** samt en kritik af det pædagogiske personales kvalifikationer. Der efterspørges et økonomisk løft, som kan rette op på disse udfordringer.

Økonomi og økonomistyring

Under hver spørgsmål kritiseres både en **manglende finansiering af handicapområdet** i Københavns Kommune, samt et **fokus på økonomistyring**, som hindrer den rette indsats for personer med handicap og forlænger sagsbehandling. Nogle mener, at kommunen bevidst **ikke tildeler personer med handicap den hjælp de har ret** til på baggrund af økonomiske overvejelser.